

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Hétfőre 6 korona
Félre 3 korona
Negyedre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

ZSITYAY NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Kötelek).

A khinai forradalom áldozata.

A khinai öldöklés, a sárga ember irtó-háboruja a fehér ellen, szédítő mérvben elvadt. A lázadás főszíve Peking város, ahol a boxerek tanyáznak és véres bosszujokat elégettették ki a minap, midőn kard élére hányták az összes Pekingben élő idegeneket, köztük a német követet, báró Kettelert és még másik két európai állam nagykövetét. A boxerek, a pecsili barbárok az európai civilizáció khinai összes alkotásait, még a kórházakat is felgyújtották s az azokban levő betegeket is meggyilkolták.

A lázadó boxerek élén Thuan nevű herceg áll, aki magához ragadta a hatalmat és a kormányzóknak kiadta a parancsolatot, hogy a háborút kezdjék meg; elzáratta a khinai császárt és a császárnét és nemcsak az idegeneket mészároltatta le, hanem a benszülött keresztényeket is, saját véreit. Ezenkívül a külföldi államok követségei védelmére kirendelt katonaságot is legyilkoltatta.

Thuan herceg annak a hatalmas pártnak a főnöke, amely föl akarja venni a harcot az egész Khinán kívül eső világgal.

Nem arról van tehát többé szó, hogy néhány európai ember miatt kárpótlást szerezzenek az európai államok, hanem, hogy megaka-

dályozzák azt, hogy Khina ne fürödjék a védtelen idegenek vérében. A művelt, polgáriasult Európának le kell igaznia azt az elvadult népet, mely óriási tömegében elbizakodva hadat izent az egész világnak.

Az európai hatalmasságok között Németország fejedelme, Vilmos császár a kezdeményező, aki a meggyilkoltakért bosszút állandó jelentős számú csapatokat és hajórajt küldött Khinába e hónap elején. Példáját követték a többi európai hatalmasságok is, úgy a mi monarchiánk is két hadihajót küldött s tervbe van véve egy-két ezred leküldése is a khinai harctérre.

Óriási nagy feladat lesz Khina leigázása, mert a mintegy 400 millió khinai lakosság között sok a fegyverforgató ember. A khinai tiszték az európaiak által kiképezve, megtanulták az európai fegyverek használatát és a hadseregek harcmódorát.

Azonkívül a khinaiak harcmódora éppen oly különös,

mint a nép maga.

Mai képünkön bemutatjuk a meggyilkolt német nagykövet, Ketteler báró arczképét, akinek legyilkolásáért a német nemzet már fölvette a harcot a sok millió lakossal bíró nagy khinai birodalom ellen.

BÁRÓ KETTELER.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb
magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

Budapesten, VI. ker., Andrásy-ut 23. szám.

A kenyér áldozatai.

Békésen indult meg az idei aratás, az emberi elégedetlenség nem zudult fel, mint harmadéve és azelőtt, a munkás-sztrájkok szomorú idejében. De azért mégis véres kenyeret fognak enni az idén.

A rekkenő, kánikulai hőség emberáldozatokat követelt. Mint értesülünk, a nap gyilkos sugarai az ország különböző vidékein mintegy 120 munkást öltek meg aratás közben. Ennyi halottja van a napszurásnak, akik valamennyien a mindennapi kenyér előállításánál szorgalmatoskodtak. Kegyetlen végzet az, amely a magyar munkásnép legjavát így sújtja, békés és hasznos munkálkodása közben!

A verejték-cseppeknek egész tengere öntözi a földet, míg a szép, aczélos buzaszemekhez hozzájuthatunk. Most vércseppek is hullottak közbe. Tudja-e vajjon, aki kezébe vezi a kenyeret, hogy mit adtunk azért? Tudjuk-e vajjon, mit kell fáradsa a föld népének, hogy a mindennapi kenyér terítékünkön ne hiányozzék?

Valóban kegyeletlen érzéssel kellene minden darab kenyeret megtörnünk, mert a legfáradtságosabb és leglázteresebb nemzeti munkának eredménye az. De értékét ennek mégis csak a szegény munkás és sorsát megfigyelő gazdája sejtí. Ha vezető politikusaink is így tudnák, mennyi remény, gond, fáradság fűződik a buzamághoz, míg kenyér lesz belőle, s mennyi becsületes munka várja jutalmát ennek árából, akkor nem engedhetnék meg, hogy a buza furfangos emberek nyereszkeskedésének tárgya lehessen. S nem történhetne meg akkor, hogy aki a buzát Isten segítségével és becsületos munkája árán kiteremti a földből, az csak tengjen-lengjen s csak az jusson dús haszonhoz, aki a buzából furfangos fogásokkal üzletet csinál.

Ugye, hogy félre verik a harangot, milyen nagy hire van annak, ha egy-egy, szerencsés spekuláció segítségével szerzett vagyon tönkre megy? Minél nagyobb vagyon török össze, annál inkább érezzük, hogy itt nagy szerencsétlenség történt s annál inkább szánjuk a tönkrementet, még ha önmaga volt is romlásának okozója. Kinek jutna azonban eszébe félre verni a harangot az aratás 120 szegény áldozata miatt?! Pedig lám, minden egyes ebből a százhuszból jobb és becsületesebb lehetett, mint az a palotában lakó tőzsdei ügynök vagy nagyvagyonú bankár, aki rossz spekulációkba válik áldozatává. Azonban a munka áldozatainak szomorú sorsa még sem kelti fel annyira a nagy közönség részvétét, mintha egy tönkrement spekuláns a vízbe ugrik. Mert manapság nem a munka tisztessége, hanem a vagyon nagysága szerint becsülik az embereket.

Szerencsére sokan visszariadunk már ettől a felfogástól s érezzük, hogy szebb és fontosabb feladat nem állhat nemzetünk jobbjai előtt, minthogy a munkának nagyobb becsületet és nagyobb oltalmat biztosítsanak. Bizonyára a munka oltalmazására fog szolgálni a földművelésügyi miniszter által tervezett „Gazdasági munkások és cselédek segélypénztára” is; mert ime, ha ez az intézmény már mosi fennállana, akkor ennek a meghalt 120 szegény munkásnak a családja — a csekély díjbefizetés ellenében — 400 korona segélyt élvezhetne. Ma azonban az özvegyen vagy árván maradtak fájdalmát a megélhetés súlyos gondjai is nehezítik, mert hiszen a legjobb munkaerő dőlt ki közülök.

Fáj nekünk annak a 120 becsületos embernek a halála. Sirassuk meg szivünkben a föld derék munkásainak szomorú végét s felszálló lelkeiket áldó imánk kísérelje!

Mit mond a törvény?

Politikusaink között élénk vita tárgyát képezi ezidőszerint, hogy mit szól a magyar törvény arra az esetre, ha Ausztriában az alkotmányosság megszűnik? A függetlenségi pártnak az az álláspontja, hogy ha Ausztriában felfüggesztik az alkotmányt, akkor a közös ügyeink megszűnnek s Ausztriát Magyarországgal pusztán a közös uralkodó személye fogja összekötni. Abból indul ki ugyanis a függetlenségi párt, hogy a 67-es törvények úgy intézkednek, hogy közös ügyeink Ausztria alkotmányos képviselőivel intézendők el. Ha tehát nincs osztrák alkotmány, akkor nincs kivel szóba állanunk, következésként a közös-ügyi viszonyoknak is véget kell vetni.

A 67-es alapon álló politikusok ezzel szemben azt vitatják, hogy a szóban forgó törvény csak a közösügyek elintézési módjára vonatkozik. Az elintézési módnak igenis olyannak kell lennie törvény szerint, hogy a magyar alkotmányos képviselő az osztrák alkotmányos képviselővel lép érintkezésbe. Most már, ha Ausztriának nincs alkotmányos képviselője, ebből nem az következik, hogy a közösügyek megszűnnek, hanem az, hogy azok más módon intézendők el. Amint aztán a 67-esek hozzátesszik, közösügyek 1848-ban is voltak, amennyiben a honvédelem ügye közös volt, csak ennek a közösügynek az elintézési módja nem olyan volt, mint ma. A 67-es törvénynek semmiképpen sem lehetett tehát célja, hogy bizonyos bekövetkező esetben ezt a közösséget megszüntesse. De ha még csakugyan arra tartogatta volna is Deák Ferencz ezt a törvényszakaszt, hogy amint az osztrák császár a kényuralom felé az első lépést megteszi Ausztriában, Magyarország akkor függetlenítse magát, még ez esetben sem volna időszerű evvel a törvényszakasszal élni, mert hiszen Ausztriában nem az uralkodó szüntette meg az alkotmányos életet, hanem maguk a

honatyák tették azt lehetetlenné. Így nincs rá ok, hogy Magyarország az abszolutizmus ellen védekezze.

Részünkről hozzá tehetjük ehhez a vitához, hogy ma már, 33 év múlva, többféleképpen lehet magyarázni azt, hogy mit is akart Deák a 67-es törvényekkel elérni s mindenki belemagyarázhatja a saját gondolatát Deák akarátába. Egy azonban bizonyos s ez az, hogy ebben a vitatott törvényszakaszban meg van nekünk adva az a biztosíték, az a jog, hogy amikor odaát Ausztriában összeroppan az alkotmány, akkor mi visszahúzódhassunk. Evvel az alkotmányjogi biztosítékkal jogunk van élni, ha tehát Ausztriában csakugyan felfüggesztik az alkotmányt, ebben az esetben *pusztán törvényhozóinktól fog függni*, hogy Ausztriával való közös viszonyunknak véget vessenek. Ezt a jogot markunkból kibocsájtani még akkor sem szabad, ha arra egyelőre nem is volna szükség.

A szent korona.

Mostanában lesz kilencszáz esztendő a magyar szent korona, amely ezen hosszú évszázadok alatt nem kopott, hanem csak fényesedett. A korona tündöklő fénye mellett végezte a magyar nemzet azt az óriási nagy munkát saját erejével, másra nem szorulva, amelynek bére: ittlételünk Attila örökében. Kemény volt ez a munka; idegennyelvű, szellemű, szokású népek közé Európa közepén, hogy be tudta magát ékelni a magyar, ezt csak a szent korona fákllyavilága mellett tehette. Csudálatos, büvös eszköz tehát a magyar korona, melynek hatalmából kapja és kapta a magyar nép jogait. A korona fejezi ki nálunk az alkotmány teljességét, melyben benne foglaltatunk mindnyájan, a király és nemzet egyaránt.

Ismételjük, 900 esztendő lesz ma-holnap a szent korona, melyet az évszázadok viharaiiban nemcsak a nemzet életereje védelmezett, de az első szent király „keze” is. És hogyha események, évfordulók 20—30 évének jubilálunk, mily hazafias szent kötelességnek látszik a 900 éves koronának egy nemzeti ünnep rendezése! Mert illik az tudni s tudják meg az egész világ népei egy hatalmas nagyméretű nemzeti ünnep révén, hogy a magyar korona Európa legidősebb koronája. Ragyogtassuk tehát egy nagy nemzeti ünnepen, melyre hívassék meg az egész világ koronát viselője.

A 900 éves jubileumról még eddig nincsen semmi hivatalos közlés; a magyar kormány még nem tett lépést e tekintetben az udvarnál, hiszszük azonban, hogy a lépéseket meg fogja tenni, mert a magyar korona 900 esztendő kora kell, hogy egy nagy nemzeti hálaadó istentisztelettel, egy fényes és világraszóló ünneppel záruljon.

Német viszketegség.

Az osztrák sógor, kivel politikai kapcsolatban élünk, a 67-es kiegyezés után, minden alkalmat felhasznál arra, hogy Magyarországot, mint Ausztria melléktartományát tüntesse fel és a lehetőségig németesítsen bennünket. A múlt héten újra fölka- rodtak emiatt a kedélyek. A székesfővároshoz ugyanis a bécsi községtanáctól átiratok jöttek, melyen Budapestet „Ofen-Pesth“-nek írják. Mégis csak arzátlanság, hogy harminenég év óta törvénybe iktatott fővárosi czimünket figyelembe sem veszik odaát. A székesfőváros legközelebbi gyűlésén erélyes módon szándékszik megtorolni a bécsi községtanács határozatát, mely kimondotta, hogy Budapestet a Bécsből és Ausztriából érkező küldeményeken „Ofen-Pesth“-nek kell czimezni. A függetlenségi párt javaslatot nyújt be Hegedüs miniszterhez, hogy az „Ofen-Pesth“ czimzéssel érkező leveleket, mint olyanokat, melyek helyneve ismeretlen, vissza kell utasítani. És javasolják, hogy minden olyan levelet, mely a helységeknek nem a magyar nevet tüntetik fel, a magyar posta utasítsa vissza és ne engedjék, hogy németesítés terjesztése orrunk előtt folyjék.

Nagy szerencsétlenség egy kikötőben.

Amerikai táviratok egy borzalmas szerencsétlenségről adnak hírt, mely a hobokeni kikötőben történt, a hol hirtelen tűz ütött ki és négy hajó porrá égett.

A hobokeni kikötő-tüztől érkezett újabb jelentések szerint a katasztrófa sokkal nagyobb volt, mint eleinti föltételezték. A legutolsó sürgönyök 200 halotról szóltak, most azonban azt jelentik New-Yorkból, hogy az égő hajókon és raktárakban nem kevesebb mint 400 ember veszett oda. Az anyagi kár legalább 50 millió.

A legtöbb áldozat a vízbe fult, amikor a menekülést az égő hajókról megkísérlette. Az észak-német Lloyd négy hatalmas gőzöse elpusztult. A pompás „Kaiser Wilhelm“ gőzöst, az oceán leggyorsabb járású hajóját, csak nagy ügygyel-bajjal sikerült megmenteni. A tűz keletkezésének okát még nem tudják.

Az óriási „Kaiser Wilhelm“ gőzös megmentése igazán hősi tény volt. A tűz keletkezésekor a hajó legtöbb tisztje a fedélzeten tartózkodott és amikor a vészjel fölhangzott, valamennyien rögtön a helyükre siettek. Engelhardt kapitány fölugrott a parancsnoki hidra és minden oldalra kiadta a rendeletet, hogy a köteleket vágják el. A legénység kézi gránátokkal saját élete koczkáztatásával védte a hajó oldalait, hogy a tűz bele ne kapjon. A hajó faalkatrészeibe és kötélzetébe a lángok ismételtelen belekaptak, de a tüzet emberfölötti erőfeszítéssel mindannyiszor újra eloltották. Amikor az égő „Saale“-t kivontatták, a hajó gerinczén tuczatszámra függtek

emberek, kik addig biztos helyre menekülni nem tudtak.

Huszonkilenc embert mentettek meg, de 70 ember a legénységből odaveszett. Ezek közt van a hajó kapitánya is. A „Saale“-nak Bostonba kellett volna elindulnia, hogy onnan a keresztény missziótársaság tagjait, kik Európába készültek, elhozza. A „Maine“ már csaknem a vizvonalig leégett, a mikor végre kihuzhatták. Tisztán látszott ekkor, hogy a fedélzeten még emberek vannak. Csak ezen az egy hajón 73 ember halt meg, 60 pedig eltűnt; 17 embert nagy nehezen megmentettek. A „Bremen“ gőzös tartóköteleit sikerült elvágni, úgy, hogy a hajó szabaddá lett. Ezen a hajón állítólag 100 ember veszett el.

New-Yorkban nagy fölháborodással beszélnek arról, hogy a mentésnél hogyan jártak el. Inkább azt nézték, hogy az árukat, nem hogy az embereket mentse. Többen azt állítják, hogy amikor a vontatóhajókhoz közeledtek és összetett kezekkel könyörögtek, ökölrel verték őket vissza.

A legtöbb áldozat az elégett hajók legénységéből került ki. A halottak számának becslése azonban még mindig 150 és 500 közt ingadozik. Több, mint 300 ember sebesülten a kórházakban fekszik.

A tüzet, mint időközben megállapították, egy szénsavval telt edény fölrobbanása okozta. A tűz a hajók fedélzetén oly gyorsan terjed, hogy azok, akik lenn az alsó helyiségekben dolgoztak vagy ott tartózkodtak, nem jöhettek többé fel, mert a lángok előlük az utat elzárták. Azonnal óriási hőség támadt. Egy kocsis, ki vizipuskával jött a tüzhöz, elájult a hőségtől és a bakról lefordult. A lovak megbokrosodtak és egyenesen a tűzbe futottak. Az égő hajókba bezárt emberek velőthasogató kiáltásokat hallattak és ezt az égő fa iszonyu recsegése és a folytonos robbanások és lönyerítés kísérte. Amikor a menekülő emberek a hajókról leugráltak, a folyó tükre tengeri fürdőhöz hasonlított. Mindenfelé sűrűn embertestek, de bár azonnal mentőcsónakok közeledtek feléjük, csak kevés embert sikerült megmenteni. Egy munkás, aki megmenekült, azt beszéli, hogy ő és társai a hajóban tigris módjára küzdöttek. A ki elesett menthetlenül a halálfia volt; keresztül-gázoltak rajta. Nőket és gyermekeket nem kimélték. Ahelyett, hogy segítettek volna rajtuk, visszalök-dösték őket. A „Saale“-hajó, amelyen ez történt, végre annyira süllyedt, hogy a hajónyíláson betódult a víz és mindenki, aki benn volt, megfulladt.

Szövetkezetek és a népnevelés.

Poroszkay Béla, megyei főügyésznek, a torontáli szövetkezeti élet egyik ismert vezetőjének, a márcziusi hitelszövetkezeti kongresszushoz benyújtott két indítványa ragadta meg legutóbb figyelmünket, melyek így hangzanak:

„A tapasztalat szerint az egyes vidéki szövetkezetek közgyűléseinek napirendje csak az alapszabályszerű tárgyak elintézésére szorítkozik. Miután véleményem szerint ép a közgyűlések alkalmával lenne legezészerűbb és eredményesebb oly kérdéseket tárgyalni, melyek a szövetkezet erkölcsi és gazdasági hivatásából folynak, indítványozom, hogy a kongresszus az O. K. Hitelszövetkezetet keresse meg, miszerint hasson oda, hogy az egyes szövetkezetek a mondott alkalommal egyes közérdekű kérdéseket is tárgyalásra kitűzzenek, azok ismertetésére hozzáértő szövetkezeti tagokat felkérjenek.

Németországban ez eljárás több helyen meg van, a tárgyalandó kérdések közül a következők felemlítésére szorítkozom:

1. a parasztgyermek neveléséről; 2. az időbeosztás hasznáról; 3. az iszákosság káros voltáról; 4. készpénz a hitel mellett való vásárlásról; 5. a helyes trágyakezelésről; 6. a gyümölcsfák kezeléséről stb.“

Ószinte örömmel olvastuk e sorokat. Valóban a mi lelkünk előtt is ugyanez a kép áll a szövetkezetek jövő hivatásáról. A szövetkezeteknek közgazdasági téren való nagy haszna mellett — legyenek a szövetkezetek terjesztői a praktikus ismereteknek. Legyenek az iskola védszárnyai alul kikerült ifjunak, a meglett férfinak, az aggnak egyaránt oktatói, felvilágosítói.

Magában véve az, hogy a szövetkezet működése együvé gyűjti a társadalom minden rétegét: műveltet és kevésbé tanultat, urat és parasztot, munkást, munkaadót, ugysis eléggé befolyik a nép nevelésére. Ennek a hivatásnak helyes irányt szabni, ezt az üdvös munkát tökéletesíteni van hivatva Poroszkay Bélának fent idézett indítványa. Egy életbe vágó fontos kérdés, melynek megvitatásához hozzá szólhat a maga természetes józan eszével a földnek egyszerű népe is, bizonyára csak nyerni fog fontosságában s a vita folyamán leszűrődő eszméket és tanításokat közvetlenül magába fogadhatja minden résztvevő elméje.

Az indítvány sorsa felül nincs egy csepp kéte-lyünk se. Testet kell tehát annak öltenie már csak azért is, mert az indítvány gyakorlati kivitele semmi nehézségbe nem ütközik. A megvalósítás után mutatkozó eredmény fogja leginkább megmutatni a szövetkezeti mozgalmak ellenségeinek, hogy a szövetkezetek minden célja nemes, eszközei pedig, melylyel a célokat megvalósítani törekszik, tiszták és természetesek. A magyar népnek boldogulása függ attól, hogy az ismeretek terén lépést tartson a korrallal s megfeleljen a napi élet minden követelményeinek, saját érdekében jól teszi tehát, ha siet csoportosulni a szövetkezeti eszmék köré, ahol mindezt alkalma lesz elérni.

KÜLFÖLD.

Khinai háboru. Ázsiából nagyon aggasztó hírek érkeztek az elmúlt héten. A khinai nép fajgyűlölete állatias dolgokat művelt Peking utcaiban, mert legyilkolták a birodalmuk fővárosában lakó összes keresztényeket. Ez a vérengzés megdöbbentette a nagyhatalmakat és most belátják, hogy a forradalom ellen gyorsabb intézkedéseket kellett volna tenni. Hanem az érdekelt országok is gyanakodással voltak eltelve egymás céljai iránt. Mindegyik állam arra vigyázott, nehogy a másik egy pár katonával többet szállítson Khinába és ott tért foglaljon. Ennek következménye lett, hogy a Khinában lakó európai emberek kimélet nélkül legyilkolhatták a czopfos khinaiak. A keresztény vallás terjesztésére ott élő hittérítőket mind leölték. A templomokat, zárdákat felgyújtották mindenfelé, miután a khinai kormány is belenyugodott abba, hogy minden idegent kipusztítsanak az országból.

Az európai országok még ezideig nem sokat tettek. Csupán tanácskoztak azon, hogy mit tegyenek. És most, mikor bekövetkezett a szomorú állapot, még mindig tanácskoznak, csupán a német császár üzent háborút Khinának és vasárnap elindította hadihajóit ellene, mert Ketteler bárót, Németország nagykövétjét és a Német birodalom személyes képviselőjét meggyilkolták Pekingben.

Azóta harez foly, véres harez Ázsiában a sárga khinézerek és a fehér európaiak között, de arról, ami Khina belsejében történik, vajmi keveset lehet tudni. Csak hetek multával kapunk megbízható táviratokat az eseményekről. De hogy Pekingben a nagy mézszárlás megesett, az már bizonyos.

Ujabb hírek arról adnak tudósítást, hogy az érdekelt államok kormányai csapatokat küldenek Khinába és így remélhető, hogy végre komolyan veszik a dolgot s nem beszélnek forrongásról, lázadásról, hanem háborúról, mert ahol az első összecsapásra 500 ember hal meg, az csak háboru lehet.

Angol hajóhad Triesztben. Az angolok Khinába siető hajóhada a Földközi tengeren való átvonulása közben Triesztben pihenőt tartott és azután folytatja útját a szuezi csatornán át Khina felé. Az angol tengernagy és tisztikara fogadtatására előkészültek Triesztben. Nagy lakoma is volt, melyen pohárköszöntőket mondtak. John Fisher, az angol hajók parancsnoka éltette az osztrák-magyar barátságot

és királyunkat. Montekukkoli osztrák-magyar tengernagy az angol királynőre és a tengerészek barátságára emelte poharát. Az angol hajóhad rövid tartózkodás után tovább fog vonulni az ázsiai harez-tér felé.

Angol-hur háboru. Igen kevés hír érkezik a bur szabadságharcosokról, hanem a háborunak még ott sincs vége, különben az angolok kivonulnának onnan Khina felé. Roberts lord angol fővezér nem igen jelent győzelemről, sem előnyomulásokról. Legújabb távirata szerint Bligant, Oránzs állam külügyminisztere és Vantander, a törvényhozó testület tagja, megadásra jelentkeztek. A burok még igen élénk harcokat vívnak és több helyen támadják az angol sereg szétszórt csapatait.

A fokföldi hollandusok minapi nagy nemzetgyűlésén elhatározták, hogy nem vásárolnak angol árukat, angol gyártmányú czikkeket, mert ezt a hazafiság parancsolja. Ha az angol üldözi az ők testvérfajukat, a burt, akkor ők nem vásárolnak angol árut. Ez az elhatározás nagy rémületet keltett az angol kereskedők körében, mert a hollandusok igen szavatartók, miként a burok és így az angol kereskedők bukása általános lesz a Fokföldön.

MI UJSÁG?

Ezen számunkkal egyidejűleg ismét küldöttünk felszólító levelet postautalvánnyal azon t. előfizetőinknek, akiknek előfizetése június hó 30-án lejárt és az előfizetésüket még mindeddig meg nem újították. Kérjük ezen postautalvány felhasználásával beküldeni a megújításra szolgáló összeget, mert ezen a számon kívül ezek a t. előfizetők már csak egy számot fognak kapni.

Erzsébet királyné siremléke. Az az emlékmű, melyet a magyar nők állíttatnak Erzsébet királyné emlékére és a melyet Zala György tervezett, Berlinből, a hol bronzba öntötték, minap érkezett Bécsbe. A siremléket a pályaudvarról a kapuczinusok sirboltjába szállították, a hol a királyné és Rudolf trónörökös koporsója között állították fel egy fülkében, közel a falhoz. A siremlék ünnepélyes beszentelése augusztus 25 én lesz.

A FÜGGETLEN UJSÁG

kiadóhivatalában

Budapest, IX., Üllői-ut 25., „Köztelek“

Bérmentes küldéssel együtt.

KAPHATÓ:

Honszerző ősaink Históriaja.

Ára 40 fillér.

Kossuth Emlék

Írta: CLAR VILMOS.

Füzet példány ára 40 fillér. Vászomban kötve ára 60 fillér.

Karikás János Amerikai Kalandjai.

Ára 50 fillér.

A király unokája honti birtokos. Említettük, hogy a király unokájának férje, Seefrid Ottó báró megakarja venni Huszár Bélától a vámosmikolai hitbizomány fejétől a perőcsenyi vadregényes erdőt. A vétel, mint a „Honti Lapok“ értesül, már meg is történt. A 4600 holdas erdőt 600.000 koronáért, a mellette levő 140 hold földet 100.000 koronáért vásárolták meg s most alkudoznak a vámos-mikolai kastélyra is. Így tehát a király unokája magyar földbirtokosné lesz Hontban s a vármegyének első virilistája.

Kossuth Lajos arczképének leleplezése. Sepsiszent-György város elhatározta, hogy a gyűlésterem számára megfesteti Kossuth Lajos arczképét. A leleplezési ünnepély július 11 én volt, melyre Kossuth Ferenczet, Kossuth Lajos Tódort és Ruttkayné Kossuth Lujzát is meghívták. A diszközgyűlés megnyitását délelőtt 10 órakor 3 tarackklövés jelezte. A polgármester megnyitóját után ünnepi beszédet tartott Révay Pál, melynek végeztével a képet leleplezték s végül a polgármester a képet a város őrizetébe átvette.

Munkácsy-emléktábla Pécssett. Pécssett Kindl József emléktáblával jelöli meg Nepomuk-utczai házát, a melyben Munkácsy Mihály több ízben lakott. Az emléktábla már elkészült és Majorossy Imre polgármester nemsokára megállapítja a leleplezés napját, mely megfelelő ünnepélyességgel július hó első napjaiban megtörtént.

Hetvennyolcz ember villámtól agyonujtva. A varsói kormányzóságnak Petrikán és Radom községeiben óriási orkán dühöngött borzasztó jégveréssel és villámlással. A szörnyü jégeső az egész gabona-termést megsemmisítette. A lakóházak nagy részét a villám lángba borította. Az eddigi értesülések szerint az egymást érő villámesapások hetvennyolcz embert sujtottak agyon.

Pusztító zivatarok. Az elmúlt hét nagy esapásokat hozott a gazdákra. Az ország minden részéből pusztító zivatarok hire érkezett. A jégverés egész határok termését tette tönkre, a nagy, orkán-szerű szélvész pedig nagyon sok felé a gyümölcsöt verte le. A levegő nagyon lehült, felső vidékeken sokhelyütt, így Bártfa vidékén havazott is. Az időjárás természetesen gátolta az aratási munkákat is.

Színházigazgatóból — tanító. Rakodezay Pál az, a ki két budapesti házát áldozta a színészetnek. Szegény tanító volt valamikor, aztán örökölt két házat és felesapott színigazgatónak. Tisztább ideálistája nem volt Kelemen László óta a magyar színészetnek. Évek hosszant járta sorra a vidéket, az operettekkel megmételyezett izlésű vidéket és a drámai műfajt prédikálta a vidék közönségének. Persze, hogy el kellett usznia ilyenformán a két háznak. Különben jó maga is jelentékeny előadó művész volt, olyan alakításokat nyújtott a vidéknek, a minőket a fővárosban is ritkán látni. Az ó-budai színészetnek is ő volt első apostola, a mennyiben ő nyitotta meg a dunaparti széljárás fabódét. Járt az országban mindenfelé, de mert az operett-személyzetére sohasem vetett nagy ügyet, sehol sem boldogult. Néhány év előtt vissza is

vonult a direktoroskodástól, majd pedig belement megint s ezuttal azután vagyonának roncsai is elusztak rajta. A közoktatásügyi miniszter most a kapuvári állami polgári iskolához nevezte ki segéd-tanítónak. Hátha megint örököl két házat!

Egy község lángban. Tótfalu, a mely Szent-Endre közelében és Váczczal szemben van, kigyuladt július 10-én délelőtt tíz órakor s a tűz rövid idő alatt elterjedt az egész községre. A szomszédos falvak és városok tűzoltósága a veszedelem helyére sietett. Elpusztult az egész falu, a melyben kevés híjján ötszáz ház van.

A temesvári lutripör hőse. Hergat Péterről, a híres verseczi borbélyról, a ki a temesvári pör vádlottjai közül, elévülés folytán, egymaga szabadult ki büntetés nélkül, noha bebizonyult, hogy ő volt Farkas Menyhértnek első bizalmas lutrisa — most azt írják Verseczről, hogy fia számára, a ki okleveles gyógyszerész, megvette 38.000 koronáért az ottani „Szent István“-hoz czimzett Soos-féle gyógyszerlárát.

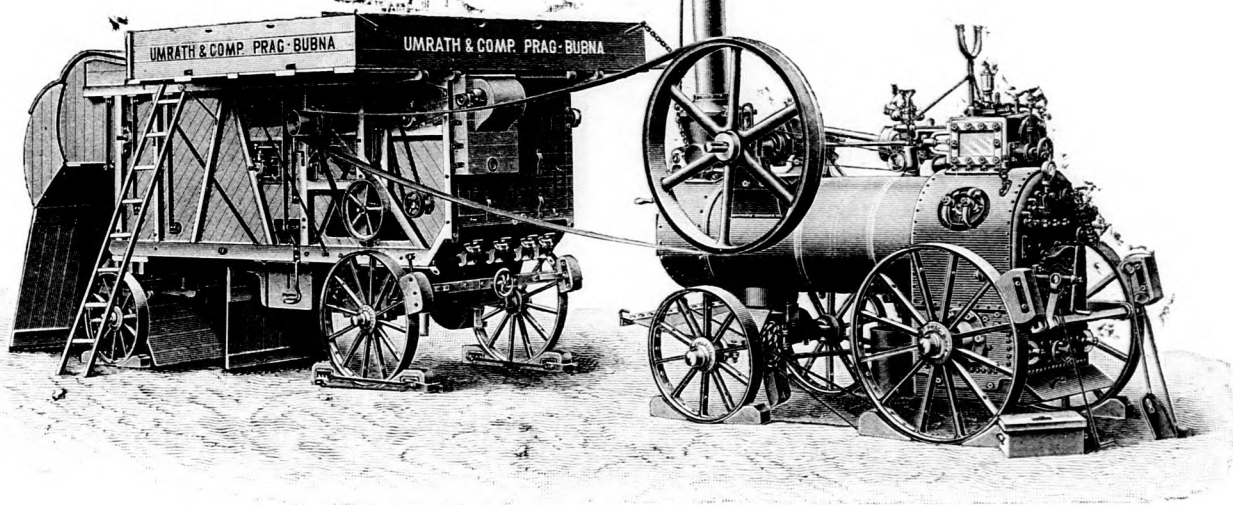
A napszurás áldozatai. Említettük, hogy ez elmúlt heti óriási hőségnek kivált a föld népe között számos áldozata van. Így Békésmegyében huszonhatan haltak meg napszurásban, a betegek száma pedig közel ötven. Az elhaltak legnagyobb része leány. Békés Csabán több mint husz súlyos megbetegedés és tíz halálozás történt. Meghaltak napszurás következtében: Fegő Mária, Vizik Judit, Petrovszky Mária, Furák Mária, Kovács Ilona, Makrán Mária, Halustyák Katalin, Holecz Anna, Farkas Erzsébet, leányok és Hrabovszky Varga Györgyné 31 éves asszony. A leányok közül csak négy volt orvosilag gyógykezelve, a többi meghalt, amint összeesett. Békés-Gyulán Almássy gróf birtokán tömegesen betegedtek meg főleg a nők. Három leány és egy férfi haltak meg napszurástól. — Torontálmegyében csak a minap állapították meg a múlt heti kánikula pusztításait. Napszurásban eddigi jelentések szerint harminezhatan haltak meg és számosan betegedtek meg.

Sikkasztás a soroksári postán. A főváros szomszédságában levő Soroksáron nagy feltűnést kelt Bogisich Fülöp postamester váratlan letartóztatása. A július 7-iki rovancsolásnál ugyanis kiderült, hogy Bogisich, ki 10 év előtt vette át a posta vezetését, 6780 koronát sikkasztott. A postaigazgatóság a Bogisich által kezelt utalványok körül szabálytalanságot észlelve, kiküldötte egyik postatisztét a rovancsolás megejtése végett. A kiküldött alig fogott munkájához, nyomban oly könyveléseket látott, melyekből nyilvánvaló volt, hogy Bogisich sikkasztott. A vizsgálatot tovább folytatva, látta, hogy többek közt egy nagykereskedő három ízben is adott föl 800—800 koronát, Bogisich azonban mindig csak 8—8 koronát irt a könyvébe. Mikor aztán a reggeltől estig tartó rovancsolás 6780 korona el-sikkasztását derítette ki, a kiküldött a további rovancsolással fölhagyva, Bogisichet a csendőrökkel letartóztatta s a budapestvidéki ügyészséghez beszállította. — Bogisich a váratlan letartóztatás pillanatában sirva fakadt s folyton azt hangoztatta, hogy ő nem sikkasztott.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Umrath és Társa új gőzeséplőgépe.

Mindenki tudja, hogy a gazdasági gépek ma már oly tökéletesek, hogy alig hagynak valami kívánni valót. Ezt főként azoknak a kiváló gépgyárosoknak köszönhetjük, akik nem kimélnék fáradságot, munkát és költséget, hogy gépeiket folyton javítsák s akik a gyárban végzett kísérleteken kívül figyelembe veszik azt is, hogy a gazdáknak mi a véleményük a használatban levő gépekről és a kifejezett kívánságoknak igyekeznek eleget tenni. Ezek közé a gépgyárosok közé tartozik az *Umrath és Társa cég*

Umrath és Társa gőzeséplő készlete.

is, aki különösen igen jó eséplőgépeket gyárt más mindenféle gazdasági gépen kívül.

Most, a eséplési idény megkezdése előtt hozta forgalomba az újabb javításokkal ellátott gőzeséplőgépeit, amelyeknek különösen az a nagy előnyük van más ilyen gépekkel szemben, hogy jelentékeny fűtőanyagot takarítanak meg, tehát a munka velük olcsóbb, továbbá kitűnő szikrafogóval vannak ellátva és kihuzható esőveskazánnal bírnak, miért is, ahol rossz vizet kell a gép táplálására használni, ott a kazánkövet nagyon könnyű a esővekről a tisztogatásnál eltávolítani. Magának a eséplőszekrénynek előnyös ujitása az etetőnél alkalmazott védőkészülék, a kitűnő törekrosta és a szalmarázóknak külön alkalmazott tengelye, minek folytán a eséplőszekrény nemcsak kitűnően tisztít, hanem a szalma között levő magot az utolsó szemig a zsákba rázza. Ezeket a kitűnő gépeket olvasóink figyelmébe a legmelegebben ajánlhatjuk. Az érdeklődők forduljanak egyenesen a gyárhoz Budapestre.

A nyári vagy zöld takarmányozásról.

Időszerűnek tartjuk a most már általánosan elterjedt zöld s nyári takarmányozásról is megemlékezni és felhívni a gazdák figyelmét az ezen takarmányozásnál szem előtt tartandó lényegesebb eljárásokról.

A nyári takarmányozás kétféleképp történik. Első módja az, midőn az állat maga keresi fel élelmét és azt anélkül, hogy az emberi kéz segítségére lenne utalva, ott a helyszínén mindjárt el is fogyasztva, ez az ugynevezett legeltetés, a második takarmányozási módnál az ember lokaszálja, haza hordja, elkészíti a takarmányt az állatnak, úgy hogy annak külön fáradságot ne okozzon a táplálék megszerzése, ez az ugynevezett rendes takarmányozás.

Az a kérdés áll most elő, hogy mely állatok legeltessenek és melyek takarmányoztassanak?

Legeltetjük juhainkat, növendékmarháinkat, szóval a nem igavonó jószágot, miután ezek táplálékuk megkeresésével járó fáradságon kívül, más munkát nem végeznek. Igás ökreinket és lovainkat nem legeltethetjük, miután azok egész nap igába vannak, pár órai nyugalmukat, pihenésre kell használni, ezeket otthon kézből kell takarmányozni.

Miután a gazdát ezen takarmányozási mód érinti legközvetlenebbül, ezuttal ennek ismertetésére szoritkozunk.

A zöld takarmányozás május első felétől egész őszig tart, jóformán $\frac{1}{2}$ éven át, tehát a nem helyesen eszközölt nyári takarmányozás érzékeny kárral is járhat.

Tavaszzal, amidőn a zöld takarmányozást elkezdjük, a fősúly arra fektetendő, hogy a takarmányozás megkezdésének első napjaiban, 8—10 napon át a zöld takarmányt szénával vagy tavalyi szalmával össze kell rázni, nehogy az egészen friss, tisztán zöld takarmány, amely izleni fog a marhának, gyomor-, bélbántalmakat okozzon.

Ismerni kell továbbá a gazdának a takarmányfélék minőségét azaz azt, hogy melyik takarmányféle való az egyik, melyik a másik marhának. Pl. ne adjunk a heverő, keveset dolgozó marhának ló-

herét, luczernát, az erősen dolgozó igavonó állatnak pedig esalamádét vagy fiatal zabos bükkönyt, mert az tán közelebb van; miután a lóhere, luczerna nagyobb tápláló erővel bír, ezt adjuk az igás marhának nehéz erős munkában; ha pihen vagy keveset dolgozik, akkor megjárja a esalamádé, a mely tápláló erőre a zöld takarmányok között bizony igen hátul áll, mert 100 kgrm. esalamádéból majd 90 kgrm. a víz, már pedig csupán víztől nem kap erőt semmiféle jószág.

Erős munkaidőben igen üdvös dolog, ha a zöld takarmányhoz egy kis pótlékot kap az igás állat, pl. ha nem többet, legalább esti etetéskor 1 kgrm. darát. De ha az nem jut, egy a legjobb minőségű zöld lóherét vagy luczernát adassuk.

Ugy osszuk be a takarmányost, hogy egyszerre ne vénüljön meg az összes zöld takarmány, mert a jószág nem eszi szívesen, csak rágódik a megfásult takarmányon.

A takarmányos a majorhoz — illetve az etetési helyhez — közel legyen, mert tudjuk jól, hogy mily keserves jó utban is a nehéz zöld takarmányt messze szállítani, hát még ha felázik az ut, az valószínűs állat- és emberkinzás számba megy.

Soha se szabad előre kaszálni és behordani többet, mint a mennyit egy nap feletethetünk, mert az összerakott zöld takarmány felmelegedik, megfűled, mit a jószág nem eszik szívesen, a behordott zöld takarmányt otthon ne engedjük a földre dobálni — mint rendszeren szokták tenni, — hanem veressünk le 4 karót 1 méter magasan a föld szintől, rakassunk rá öreg deszkákat, rudakat és erre dobassuk rá a zöld takarmányt, evvel elérjük, hogy hirtelen jövő eső, zápor nem folyik a takarmány alá, másodsor a majorbeli baromfiak, a melyek igen szívesen tartózkodnak a zöld takarmány körül, nem mászkálhatják, piszkithatják azt oly könnyen be.

A zöld takarmányból is, mint minden takarmányból, egyszerre nem szabad az állat elé sokat vetni, eltekintve attól, hogy kisebb adagokban ha adjuk, jobb ízűen fogyasztja el az állat, de ha sokat rakunk elejbe, a marhát annyira kinező legyekhez fejével folyton kapkod, a takarmány több mint 3/4 része az alomba hull, ezt azonnal fel kell szedni, mielőtt a trágyába taposná, nehogy az kárba vesszen. Erre különösen ügyelni kell, miután a zöld takarmány több mint fele a trágyatelepre jut, ha ez elhanyagoltatik.

Hogy a takarmány-pazarlásnak eleje vétessék, legezészerűbb a zöld takarmányt rövidre megvágni szecskának, ebből nem szór el a marha oly sokat és nem marad annyi hulladék utánna — ez a leg-gazdaságosabb zöld takarmányozás.

Végül felhívjuk a gazdák figyelmét azon bajra is, a mely némely zöld takarmány etetésénél jár, ugyanis a lóhere és luczerna etetésével ha nem vagyunk óvatosak, úgy a szarvasmarha könnyen felpuffad. A felpuffadásnak elejét vehetjük, ha a gyenge, vizes lóher-luczernából keveset adunk, további reggeli etetés, de főleg a legelőre való kihajtás előtt egy kis száraz takarmányt adunk a jószágnak, hogy ne legyen kénytelen üres gyomorral a vizes, hideg takarmányt legelni.

A vénebb lóhere, luczerna már nem okoz oly sok bajt, de azért ezek etetésével is óvatosan kell eljárni.

Lukács Iván.

MULATTATÓ.

NÉPDALOK.

I.

*Csicsófalvi határban
Azt mondják, hogy nagy kár van.
Eltaposták a vetést,
Tönkre tették a termést.*

*Hanem a esőz nem volt rest,
Mind feladta a tettet.
Édes babám sajnállak,
...Tégedet is ott láttak.*

II.

*A lopott esők jaj be édes, jaj be jó,
Azt hallottam ez a kis lány eladó,
Lopnék tőle egy pár esőket ma este,
Ha az anyja a kapuban nem lesne.*

*A szerelem jaj be édes, jaj be jó,
Görbe-görbe legényeknek nem való.
Mert a kis lány nem szereti, ha görbe,
Csak a bajuszt, ha kivagyon pödörve.*

Szittyá.

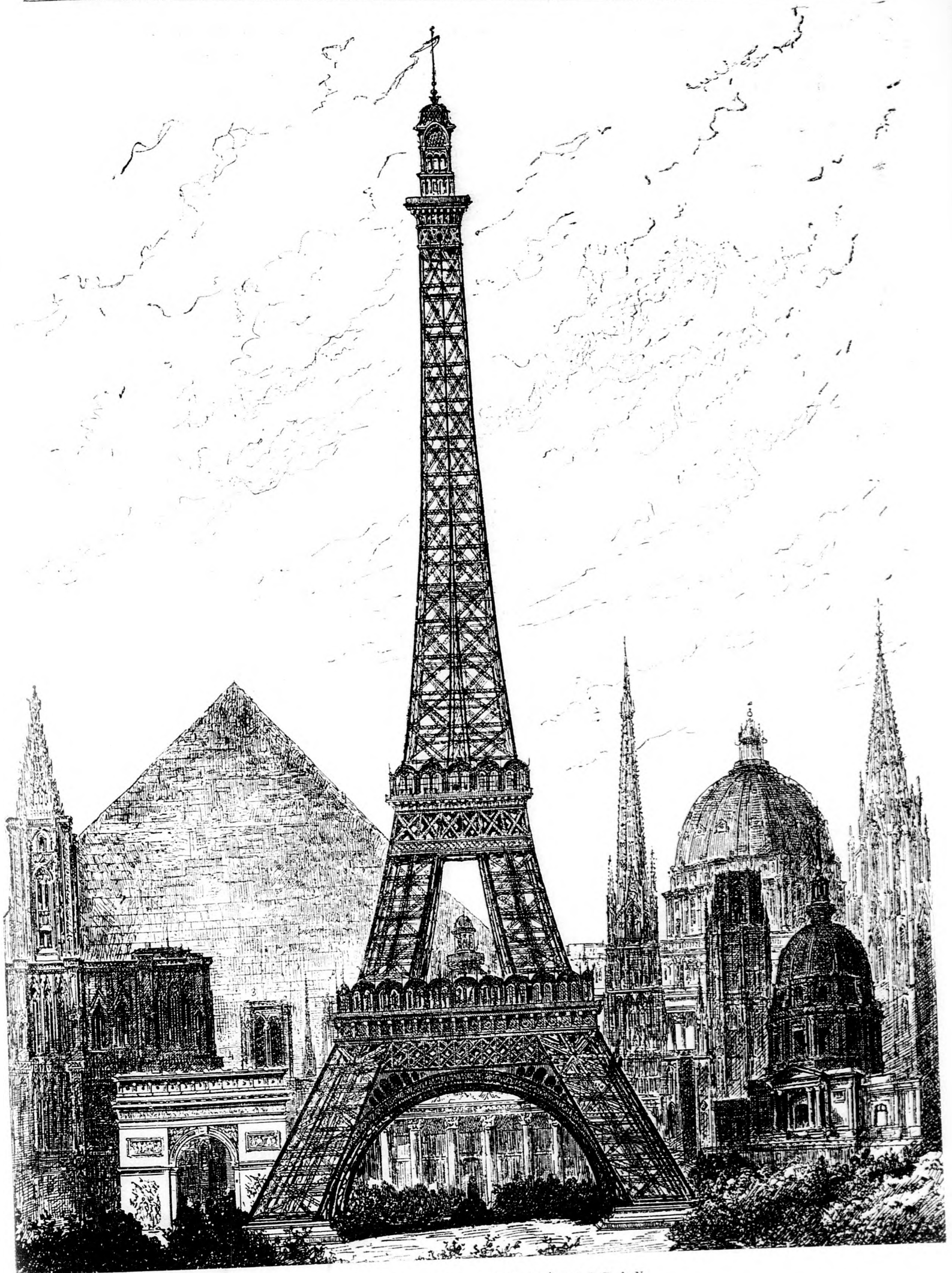
Rudolf trónörökös medvevadászata Beregben.

Néhai Rudolf trónörökös tiszteletére Schönborn Ervin gróf 1879. novemberében Bereg megyében, a Latorcza melléki erdős hegységben nagy vadászatot rendezett, melyet a boldogult királyfi le is irt, a következőként írta le ezt a nagyon érdekes medvevadászatot:

„Rövid reggelizés után szánom utnak indultunk. A tágas völgyben zuhogva futó Latorcza hegyi folyónak hol jobb, hol balpartján haladtunk tova. A tájéket szép, meredek, sűrű erdőség borította hegyek környezik. Beljebb hatolva, mindinkább emelkedik a hegység és szűkül a völgy.

Az egész vidék csupa kisebb-nagyobb erdős hegylánczokból áll, melyek mind egyközűleg huzódnak és egymástól szép, csöndes, jobbára egészen lakatlan, erdős völgyek által vannak elválasztva. A Latorcza-völgy felső végén folyvást magunk előtt látjuk a Magyarország és Galiczia közti magas, erdőtlen vízválasztó-hegységet.

Egy órai utazás után kies mellékvölgybe kanyarodtunk be, hol egy kis patak vigan csörgedezett a jégfödte partszegélyek közt s csak egyes szegényes viskók tünedeztek föl az emberi kulturának e véghatárán. A sűrű bükkerdőség mélyen lenyulik a

AZ EIFFEL-TORONY PÁRISBAN.

völgybe és szép, meredeken emelkedő hegyek alkotják a kép keretét.

Mintegy félóráig haladhattunk e völgyben s akkor szánunkat elhagytuk. Az utnak — ha ugyan utnak nevezhető — vége szakadt és miután a patak fölött egy keresztül fekvő fatörzsön átkeltünk, apró ökrök által vont szánokra kellett ülnünk, aztán hegyen völgyön, mezőn, tuskón-bokron át vittek bennünket egymogva. Végre beléptünk a magas, szálas bükkerdőség pompás, nagyszerű domjába. A fák ágait, az aljerdő sűrű bokrait, minden követ és kidőlt fatörzset hó borított. A hegyoldalban a gerinceznek tartottunk. De még mielőtt fölértünk volna, egy kis tisztáznál letértünk és egy árok, jobban mondva, egy kis völgy szélén a vadászok föllállítottak. Az erdőség e helyen nyílt volt és szabad kilátást engedett.

Fölséges téli nap volt, sötétkék ég felhőtlenül boltozódott fölöttünk és a havat ugyancsak olvasztotta a nap heve, mintha szép tavaszi idő lett volna. Helyemen voltam, nagyszerű szép természet közepette medvevadászaton, vágyaim célpontján, a medvetanyának talán tőszomszédságában.

Négy medvét nyomoztak ki a hajtásban, jelentették a vadászok.

Alig ültem le szép esőndesen egy fiatal bükkfa mellé, midőn máris hallatszani kezdett a messze távolból a hajtók első rivalgása, a szarvashivásnál is használni szokott tülkök tompa hangja az erdő esőndjén át.

Még mi sem mochezant meg körülöttem, csak néhány magtörő röpkedett egyik fáról a másikra, avagy egy-egy harkály kopácsolt az öreg bükkök törzsén és ezinkesereg zszibongott a nyírfák koronái közt.

Egy negyedóráig ülhettem így, midőn egyszerre csak az előttem elterült kis völgyben, körülbelül 300 lépésnyire, egy nagy fekete alakot pillantottam meg a fák között fölfelé osonni. Egy hatalmas vén maczkó volt! Leirhatatlan örömrzet fogott el és a vadászláz első izgalma futott végig rajtam. De most földolog volt a hidegvérűség, hogy a szemfüles ellenfél jó lőtávokra engedjem közeledni. Lassan, óvatosan kapaszkodott fölfelé a partoldalon, majd sompolyogva, majd ismét gyorsabb menetben ügetve. Időről-időre két lábra állott és előre nyújtá fejét, hogy jobban kémlelődhessen. Háta mögül a hajtók zszivaja hallatszott, vigyázva tekintgetett szét és meggyorsítá lépteit. Száz lépésnyire lehetett tőlem, midőn hirtelen megállott és lassan irányt változtatott kissé fölfelé, de nem egészen nekem tartva, mint eddig. Attól félve, hogy később nem talál eléggé közelemben jönni, a mint két nagy bükkfa közt alakját szabadon jól szemügyre vehettem: lőttem! Mozdulatából mindjárt észrevettem, hogy gólyom talált. Egy pillanatra megállott és mindenfelé nézgetett, hogy támadóját kikémlelje. Ekkor gyorsan hátranyultam másik fegyveremért. E mozdulatomat

a medve észrevette és nyomban arra fordulva, gyorsabban mintsem e nehézkes állatról föltehett volna, felém rohant.

Egy kis mélyedésen, melyben nem láthattam, nagy sebességgel keresztül futott és egy pillanat alatt valami harmincz lépésnyire közeledett hozzám. Nagy, fekete pofája, mely a lövés előtt szinte szelid nézésű volt, vad ránczokba vonódott s az állat bősülten tartott felém. Vártam, míg egész alakját jól kivehettem; aztán homlokára czéloztam és megrántottam a ravaszt. Lövésemre hangosan elordította magát; iparkodott lábrakapni, de mindjárt összeesett és holtan terült el a fehér hóban. A golyó mélyen befuródott agyába. A széles, hatalmas fejű fekete óriás elterült a havon, melyet vérével festett be.

Egy negyedóra telt el ismét várakozással, miközben a hajtók lármája mind közelebb hallatszott és észre lehetett venni, hogy a hajtás vége felé jár.

Egyszer csak lent a völgyben három sötét alakot pillantottam meg gyors futással az általunk elállott hegyhátnak tartani. Fiatal, gyöngö, még csak komondornagyságu boesok voltak ezek, melyeknek bozontos bundájuk miatt körvonalaik is alig voltak kivehetők; inkább valami nehézkesen tovaguruló gombolyagokhoz hasonlítottak.

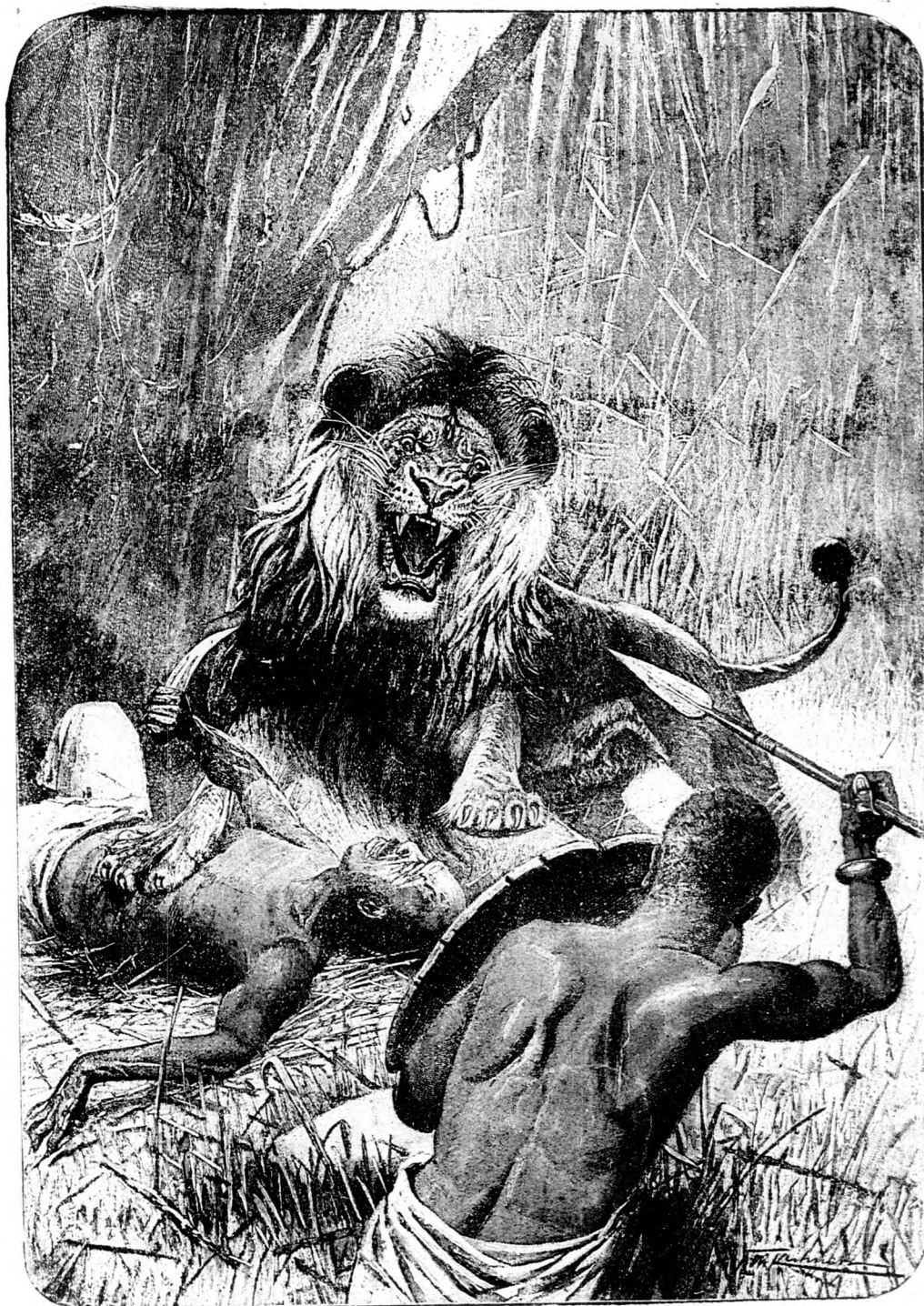
Eleinte felém tartottak; de aztán félreceptak és egyenesen Schönborn gróf felé mentek, ki egyiküket jól irányzott lövéssel szerencsésen le is terítette. A másik kettő nyomban visszafordult és félig futva, félig gurulva, lesurrant a hajláson és most egyenesen felém tartottak. Az előttem elterülő kis mélyedésen át haladtak és midőn a nagy bükkötörzsek közt bukácsoltak, fölhasználva a szabad látást nyújtó pillanatot, az elsőt sikerült lelőnöm. Jajveszélő ordítózással még egyszer föltápászkodott, hátsó lábaira állott és szertesét tekintett. Még egy lövés és vége volt.

Az életben maradt harmadik boes nem sok időt engedett a czélzásra. Alig látta két testvérenek szomorú sorsát, azonnal vad futásnak eredve, lerohant ismét a völgybe és ott, az időközben előnyomuló hajtókra bukkanva, soraikon végig futott s kisiklott a hajtásból.

A hajtók még mindig kiabálva, állomásainkhoz jöttek föl és örvendezve közeledtek az elejtett medvékhez.

En is siettem zsákmányomhoz és igen boldog voltam, mikor ez egy hajtásban vadászszomszédaim közreműködése nélkül elejtett két medvét kedvemre megszemlélhettem. Az első valóban igen nagy, vén állat volt.

Több izmos férfi vállra vette a medvéket, öt ember a nagyot, kettő a kisebbeket. Ily módon indult meg lassu léptekkel a diadalmenet vissza azon az uton, amelyen jöttünk. Egy kis erdőtisztáson pihenőt tartottunk és falatoztunk. Az erdőcsöszök és a hajtók körülöttünk és pompás zsákmányunk

OROSZLÁNVADÁSZAT.

körül táboroztak. A vigan lobogó megrakott tűz lángja élénkítette a szép képet.

Rövid itt tartózkodás után a második hajtásra mentünk, melyben még egy kinyomozott medvének kellett volna lenni. Minthogy azonban a nap már jól előrehaladt, a hajtók valamivel kisebb térséget fogtak közre és így, azt hiszem, a medve hátul került. Vaddisznót sokat láttam, de közelemben egy se jött. Schönborn gróf kettőt ejtett el és a hajtók egy nagy, már élettelen vadkanra találtak, melyet az első hajtásban egy erdész lőtt le.

Midőn a hajtók hozzánk kerültek, már éppen sötétedni kezdett.

A holdsarló ragyogott és a sötétkék égen feltűntek az első csillagok. Pompás csendes est volt.

Gyorsan siettünk a csikorgó havon le a völgybe, hol ránk a szánok váraakoztak. Esti hetedfél órakor ismét beértünk Munkácsra“.

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság“ számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

A vén juhász most tért magához... Nem zuhant le a kis leány, hanem a kiálló sziklára ugrott a barlang száda elé...

— Nézhetsz... vissza, nézhetsz, de vigyázz! fogd meg jól a fenyőfát! Nehogy leszédülj!

Bardocz Rózsika letekintet a magasból, hanem gyönyörű szívárványos fátyolnál egyebet nem látott.

Éppen a forrás vize fölött állott. Alatta a szétszóródó vízecseppekről tündökölvé verődött vissza a napsugár.

— Édes bácsi! talán átváltozott, mert én csupa ragyogó tündéreket látok, ha lenézek, talán megifjodott?

— Szinte megvénültem. Hanem meglátsz, ha feljövök, — szolt fel az öreg és elindult szép esendesen a borzalmas uton fölfelé. Lassan, tapogatva haladt a körepedésen fölfelé s a kis leány nem bírta nyugodtan megvárni. Beindult a sötét barlang üregébe, óvatosan rakosgatta a lábaeskáit előre és a tizedik lépés után rátalált a forrás vizére, mely ott vonult be a sziklanylásba, hogy elbujva a gránitból, a barlang alatt sebesen törjön elő.

Ott megmosta kezeit s dalolva nézett a barlang mélyébe, melyen át Kolozsvárra fognak menni. Későre érkezett fel a vén juhász. Figyelmeztette a kis leányt, hogy ne tekintsen a lába alá, mert ha a békát meglátja, örökösen ijedős marad. Aztán meséket mondott el az öreg azok-ról, akik a békát itt meglátták és haláluk órájáig félénkek lettek.

A kis Rózsika beleegyezett a bácsi tanácsára, hogy bekösse a szemét, de jól, nehogy a kendő alatt a béka föltekintsen reá. Hanem azzal biztatta az öreg, hogy mikor százat lépnek, már leveheti a szeméről a kendőt, nem tart az okaig. És a kis leány elhitte mind ezeket az öreg juhásznak. Mindjárt, hogy elindultak, tüzet esiholt a vén

juhász, melyet a kis leány már nem látott. Meggyújtotta a zsebében hozott fagygyugyertya-darabot. Rózsika mitsem látott. Gondosan bekötötte szemét az öreg... nehogy a béka belenézzen.

Az öreg juhász számítgatni kezdte a lépéseket, a mint a forrás medrén haladtak befelé. Még százat sem számítottak, mikor az öreg megállott. Olébe vette a kis leányt vagy kétszer. Rózsika úgy érezte, mintha leereszkedtek volna, a mint újra letette karjaiból az öreg.

— Még járnak a békák? — kérdezte nyugtalanul.

— Oh, itt igen. Hanem a századik lépésnél már lekaphatod a kendőt.

Egy szük sziklaüregben is átbujtak, mialatt nyolezvanat számított a kis leány. Bardocz Rózsika valami kedves, édes illatot érzett. Az öreg tovább vezette. A kis leány számította lépéseit. A vén juhász aközben elmaradt egy keveset.

— Kilenczvenöt! — kiáltott Rózsika.

— Még kettőt lépjél előre és a többit elengedem!

— Kilenczvenhat! — hallatszott a kis leány csengő hangja, — kilenczvenhét! három engedés! száz!! — és lekapta a kendőt szemeiről.

Csodálkozva tekintett körül. El volt bűvölve a

tündérgert gyönyörűségén, virágainak szépségén. Szemei előtt ezerféle színompájú virágmező, mintha valaki gondosan ápolná őket: mind olyan üde, olyan friss. A virágmező közepén kövekből rakott kis házikó, fenyő boronákkal fedve. Látszik rajta az ajtó, az ablak helye, sőt tornác is vagyon előtte s azon végig fut a délig nyiló folyondár indája.

— Oh, be szép! — sóhajt a kis leány, — hogy nincsen itt Gyorgye! Milyen szép bokkrétát szednék a kucsmája mellé!

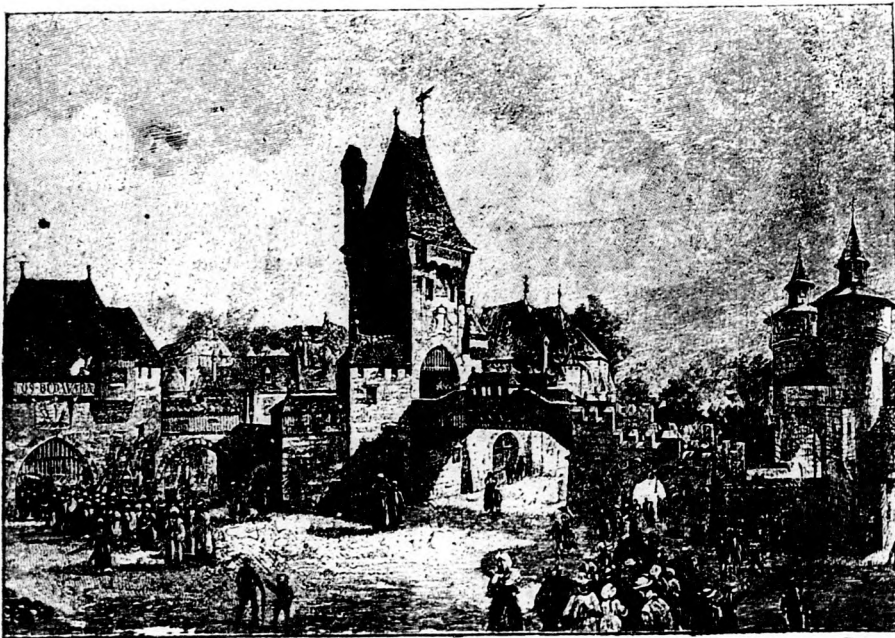
És leül a szép virágok közé. Megsimogatja különös leveleiket, megcsókolgatja kedves szirmaikat. Beszél velük, mintha éppen válaszolni tudnának azok a kandi kelyhecskék. Szíve nem tud betelni a boldog érzéstől... Nem látott ő ennyi különös szép virágot még együtt soha!... Oh, mily kedvesek!...

Elfeledi egy percze, a mint ott ül közöttük, elfeledi, hogy Kolozsvárra kell még menni s kicsi szíve nem

tud eléggé betelni a boldogsággal.

Milyen édes illat!... mennyi szép virág!... Iyen lehet a menyország!... vagy talán éppen ez az angyalok játszóhelye?...

És nem tudja a kis leány, hogy benn van a boszorkányok kertjében, a sziklakatlan mélyén, melynek nevére keresztet vet az itt lakó páztor nép, az öreg felni tanítja tőle gyermekét s mind ezt csak azért, mert a neve Gredina Bábuj.

Ős - Budavára.

X. Fejezet.

A Bardoczné átka.

Rónay igazgatóné annyi gonddal ápolta a sebesült Gyikát, hogy nap-nap után látszott a javulás. Elősegítette a gyógyulását a legény szívós nagy ereje is, mert eltekintve a tetemes vérvesztéstől, a kemény Gyika könnyen átesett a lázas napokon.

A nemes lelkű urnó meg akarta lepni szegény Bardocznét a fiával. Elképzelte az édes anya örömét, ki elveszté férjét, elrabolták leányát, egyetlen gyönyörűségét s magára hagyatva, milyen nagy lesz a szegény asszony boldogsága??... Hanem Gyika nem várta be ezt az időt. A mint könnyebben érezte magát és szemeivel újra látott, a daganat lelohadása után, — egy éjszaka megszökött az ablakon keresztül. Sietett a kedves kis leány után, kit birni vágyott s tudta, hogy Iliá nem bír hozzá férni a Gredina Bábuj mélyében, mert kevés ember tudja az oda vezető utat s még kevesebb, a ki rá szánja magát erre. A vén juhász is csupa muszájból jött a nyaktörő utra, mert a gazdája, kinek nyájait a havasokon őrizni szokta — az parancsolta és Gyika volt.

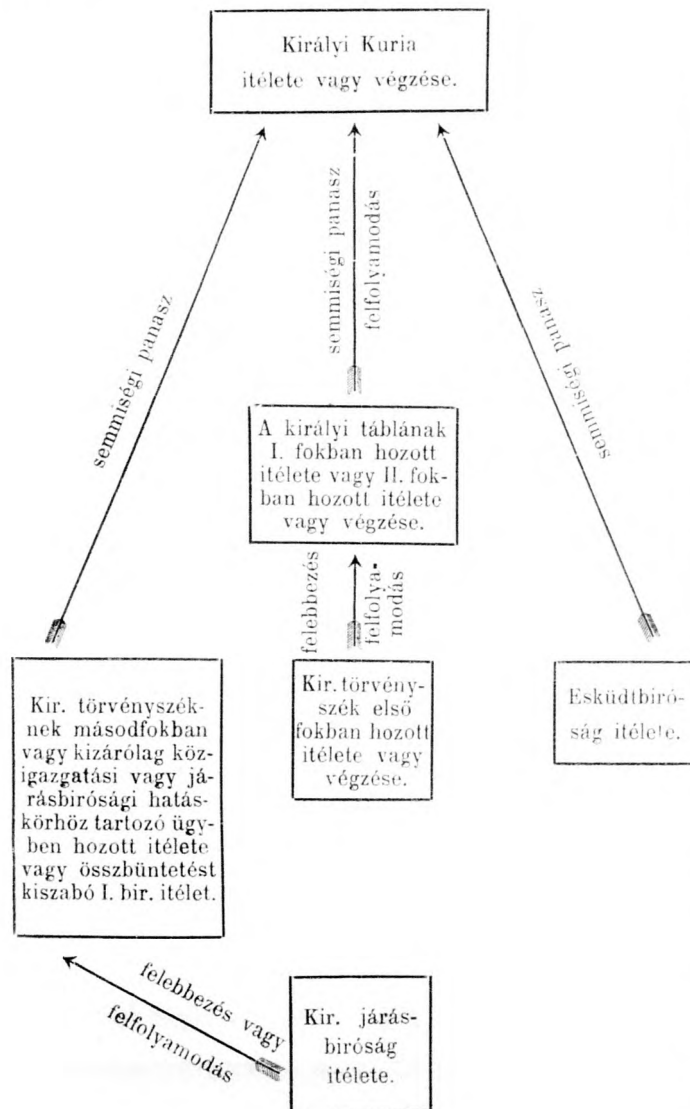
És a legény betegsége alatt sem tudta elfeledni annak az arcznak édes vonásait kellemes üde mozdulatát, maga előtt látta a lesütött sötét szempillák alatt égő varázsszemek ragyogását, a félelemtől reszkető bájos idomokat... azokat neki kellett birni! másnak nem engedte volna, ha életével kell is megváltani.

(Folyt. köv.)

Apróságok.

Perorvoslatok utmutatója.

Szegény embernek, ha valami peres ügye támad, sejtelve sincs róla, miesoda bíróságok elé kerülhet ügye, a felebbezés lajtorján hogyan juthat az el a Kuriáig. A hozzánk érkezett sokféle kérdészködésre mintegy feleletképpen közöljük tehát az alábbi vázlatot, amely megmutatja a perek lefolyásának az utját. Mint ebből látjuk, a perek háromféle uton indulnak el természetük szerint. A járásbíróság ítéletét a kir. törvényszékhez, a kir. törvényszék ítéletét pedig, mint elsőfoku bíróságét, a királyi táblához lehet megfelebbezni; mindkét helyről csak semmiségi panasz útján juthat a per a Kuriához. Az esküdtbíróság ítéletét végül csak a Kuriához lehet vinni, semmiségi panasz útján. A semmiségi panaszsal akkor élhetnek, ha a per elintézésében valami alaki hibát találtak.

Képeinkhez.

Az Eiffel-torony Párisban. A párisi világkiállítás óriás méretű épületei között azt gondolták a mérnökök, hogy el fog törpülni a nagy vastorony, de bizony ez a 300 méter magas vastorony a mostani kiállításnak is egyik vonzó helye és a legmagasabb valamennyi óriás társai között. Az Eiffel-tornyot még az 1889 iki világkiállítás alkalmával Eiffel mérnök tervei szerint tiszta vasból építették és nevét a tervezőjétől nyerte. Nagy termek, vendéglők és más esarnokok vannak benne. A tetején pedig folyosó van körül, ahonnan gyönyörű kilátás esik a világváros pompás tájképére, de főleg a világkiállítás területére. A vastorony közepén felvonó van alkalmazva, de lépcsőkön is föl lehet jutni a magasba, hová mohó kíváncsisággal sietnek a párisi világkiállítás látogatói. Képünk az Eiffel-torony magasságát tünteti fel, a világ legmagasabb épületei mellett, amelyek csak feléig érnek föl a vastoronynak.

Oroszlánvadászat. A legmerészebb vállalkozás minden vadászatok között az oroszlánvadászat. Az állatok hatalmas királya oly erővel bír, hogy a bikát elviszi szaladva. Mi neki az ember? Egyetlen csapással leteríti és kiszakítja a vadász mellét, ha nem halálosan találta a királyi vadat. Képünk vadászó indusokat mutat be, akik dupla fegyver híján éles lándzsával indultak az állatkirály ellen és a vadászat igen kétséges fordulóponthoz jutott. Csak a fekete emberek vakmerő föllépése, félelmet nem rettegő bátorsága mentheti meg a vadásztárs életét.

Ős-Budavára. Ezredéves kiállításunkról maradt meg ez a mulatóhely, mely alakjában Budavárának képét adja a török uralom alatt. Meg van benne a mecsét, a várkapu, térségek, de igazi törökök helyett a pezsgőző mulatók járják benne, amíg a főváros tanácsa le nem bontatja az érdekes alakú faalkotmányt.

Koczkarejtvény.

a	a	a	a	a	a
á	á	t	t	k	
k	ó	r	r		
s	s	s			
s	s				
s					

Ezen betűk úgy helyezendők el a koczkába, hogy felülről lefelé vagy balról jobbra ugyanazon szavakat adják.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kiszorsolni. Megfejtési határidő július hó 21.

A „Független Ujság” 29. számában közölt talány megfejtése:

„Kérvándorló.”

Helyesen fejtették meg: Morits Juliska, Hilbertné Vitál Augusztá, Farkas Anna, Balazsövícs Mariska, *Turi Katalin*, Pál Antal, Kiss Lajos, László Endre, Kubovich Ignác, Sztraka János, Bugyi Pál István, Baráth János, Bohár László, Schmidt Jakab, Nagy János, ifj. Szathmáry Sándor, Csizsár Antal, Benkő Pál, Kota Sándor, Tolnay Árpád.

A sorshuzásnál *Turi Katalin* (Baja) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Tolnay Lajos „Az oszlop báró” című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Barezi András urnak. Előfizetése július hó 31-én jár le, szíveskedjék tehát még 2 korona 50 fillért beküldeni július végével, hogy december 31-ig kiadhessünk lapot. — **B. J.** urnak, *Békés*. Köszönjük a hirt, de késve vettük kézhez. — **Z. U.** urnak, *Veszprém*. A japánok hadereje nem egészen 400,000 főt tesz ki. Ez Khinával szemben elenyészőleg kevés, ha ott nemzeti forradalom tör ki. — **B. I.** urnak. Igen, a párisi kiállításon Magyarország is részt vesz egy díszes csoportos kiállításban s különösen történelmi kiállítása feltűnést keltett. A részvétel mintegy három millió forintunkba kerül. — **K. A.** urnak, *Arad*. 1. Agráriusok alatt a mezőgazdasági érdekek képviselőit szokták érteni. 2. *Ribizkebor* készítésére a következő eljárást ajánlhatjuk. A teljesen megérett ribizkét rostán áttersztjük a csutka eltávolítása végett, melytől a bor nagyon fanyar ízt kapna. Az áttersztett bogyókat összezsomoszoljuk és szitán átnyomjuk; a szitán maradó héjakat és magvakat kiszajtjuk. Megmérjük a must térfogatát és a törkölyre kétszerannyi vizet öntünk s pár órai áztatás után ezt is leszűrjük és kiszajtjuk. E folyadékot egyesítjük a ribizkemusttal, melynek egy literéhez e szerint két liter vizet adunk, ami a savtartalom kellő csökkenése végett szükséges. A kétszerannyi vízzel ily módon felezésztett folyadék 3 literében asztali bor készítése végett 40—45 deka cukrot, pelesenye-borhoz 50—55 dekát, édes bor nyeresé czéljából pedig egy kilót oldunk fel és azután melegebb helyen zártan (kotyogó alkalmazásával) erjesztjük. Fehér ribizkéből fehér bort, pirosból pirosat, kevertből sillert készíthetünk.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1900. július 14-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 15:10—15:80 K. *Rozs* 12:70 K-tól 12:90 K-ig. *Árpa* 10:80 K-tól 11:30 K-ig, jobb minőségű 12:80 K-tól 13:20 K-ig. *Zab* 10:50 K. *Tengeri* 11:42 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27:90	26:70	24:70	23:60	23:20	21:60	19:50	16:40	11:40

Buzakorpa finom 9:00 K, durva 9:00 K.

Egyéb magvak: *mák* 50—60 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 14—20 K, aprószemű 14—17 K, *tarka* 12—20 K, *lencse* 34—55 borsó héjas 20—24 K, lóhere 150—160 K, luczerna 128—132 K, baltacim 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 380—580 fillér, muhar 600—620 fillér, zsupszalma 260—320 fillér, alomszalma 220—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürü 42—48 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 95—97 fillér, 280—300 kg.-mos 95—96 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 90—92 fillér, szerb 88—92 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 62—71—, középminőségű 54—62—, alárendelt minőségű magyar ökör 46—54—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—66—, magyar tehén középminőségű 42—66—, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42—64—, szerbiai ökör jobb minőségű 50—62—, kivitel —, középminőségű 44—48—, szerbiai bika 44—68—, szerbiai bivaly 34—64—, kiv. — koronáig métermázsánként élősúlyban.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:30—2:40 K, csirke 1:00—1:60 K, kappan hizott 0:00 K.—0:00 K.

Tojás alföldi 56—57 K, erdélyi 54—55 K, ládánként. Teatojás 100 drb 4:10—4:16 K.

Tejtermékek. Teavaj 1:40—1:60, tejföl 50—56 fillér literenként, főzővaj 1:20—1:50 K, tehénturó 16—24 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:60—1:60 1 q 10:00—12:60, Petrezselyem 100 kötés 0:60—1:60, 1 q 4—8—, zeller 100 drb 1:20—1:40, karalábé 1:40—2:10, vöröshagyma 100 kötés 0—, 1 q 10—14—, foghagyma 18—22—, vörösrépa 100 drb 1:40—1:80, fehérrépa, fejeskáposzta 10—20—, kelkáposzta 100 drb 2:00—2:80, vöröskáposzta 00—00—, fejjesaláta 2:20—3:00, kötött saláta 80—1:80, burgonya rózsá 1 q 5:00—6:00, sárga 6:00—7:00.

1828.

Faeladási hirdetmény.

Az orsovai m. kir. erdőhivatalhoz tartozó berzaszkai m. kir. erdőgondnokság A üzemsztályában — a Toronicza és Recska nevű völgyekben — kihasználható 11970 kat. hold területen található

tölgy-, bükk- és másnemű fakészleteknek tövön terület szerint való eladása

iránt a fentnevezett erdőhivatalnál

f. évi augusztus hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor

zárt írásbeli ajánlatok útján árverés fog tartatni.

Az eladás tárgyát képező fakészleteknek holdankénti kikiáltási ára 114 (egyszáztizennégy) korona, az árverésnél leteendő bánatpénz pedig 14000 (tizennégyezer) korona.

Az írásbeli zárt ajánlatokban kiteendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

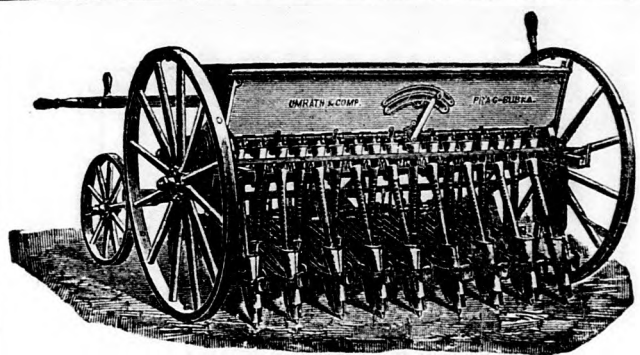
Utó- vagy oly ajánlatok, melyekben a megállapított szerződési feltételektől eltérő kikötések foglaltatnak, figyelembe nem vétetnek.

Az árverési és szerződési feltételek az orsovai m. kir. erdőhivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Orsován, 1900. június hó 24.

M. kir. erdőhivatal.

546

Sorvetőgépeket

a legújabb és legjobban bevált szerkezetben,
egyetemes- és többvasú ekéket páncélacél-kormány-
 lemezekkel, **boronákat, hengereket, konkolyozó-
 kat, gabonatisztító-rostákat, cséplőkészleteket**
 kézi-, járgány- és gőzerőre, nagy választékban és
 jutányos áron szállítanak

Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyárosok

Budapest, V. ker., Váci-körut 60. szám.

Árjegyzékkel és költségvetéssel kívánátra ingyen és
 bérmentve szolgálunk.

U. i. Saját gyártmányú **fűkaszálók** és **marokrakó
 aratógépek** kitűnő szerkezetben jutányos áron.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 25.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
 typia, fametszet stb. útján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legsebben és legolcsóbban sokszorosíthatók.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölteknek

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
 20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
 bármikor, pénzügyintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
 birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is aján-
 lott intézetünk tíz évi fennállása óta 50.000.000 franyi kölcsönt
 szavatolt meg.

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske,
 bárány és sertések

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
 A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
 A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamattalá mellett.

Vasúti küldemények ezimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.”

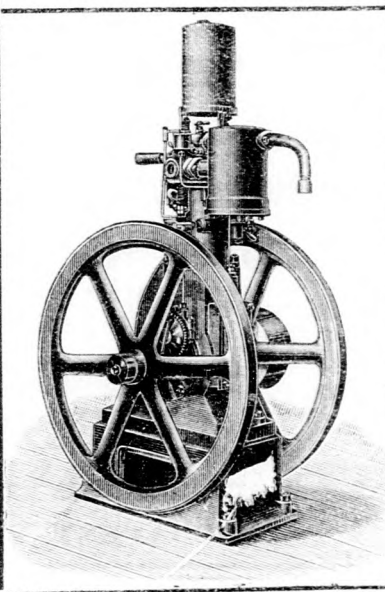
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

BUDAPESTEN.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
 lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab.
 rendszere.)

adómentes ásványolajjal
 a legolcsóbb
 hajtóerő.

Hatósági engedély
 nélkül

bárhon felállítható.

nem tűzveszélyes,
 egyszerű, tartós

szervezetű,
 gépészre nincs
 szükség.

Árjegyzéket kíváná-
 natra küldünk.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.
Felhivjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-⁹⁵
TÁRSASÁG)

ezelőtt **PFANHAUSER AG.**

ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)

MINDENNEMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.

Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.

* **BUDAPEST** *

VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.

(ROYAL SZÁLLODA)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfátot,
kénsavas-kálit, kénsavas-ammont, kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

kénport, (legfinomabb = 78% Chancel oidium ellen)

r é z g á l i c z o t 98—99%

legelőnyösebben szállít a

„HUNGÁRIA“

mútrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest. (Körtelek.)